

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Tertivs Et Qvartvs Decretalivm Libri continentur

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Conceßione Præbandæ, & Ecclesiæ non vacantis. Tit. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95279](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95279)

De Concessione Præbendæ, &c. Tit VIII. 81

De Concessione Præbendæ, & Ecclesiæ non vacantis.

TIT. VIII.

SUPER hanc rubr. scripserunt Zabari. Ioan. Andr. Imola, Anania, Anch. Butr. Panorm. Guid. Papæ, Durand. in *breuiario aureo iuris Canon.* fol. 91. verso, Ioan. de Londris in *breuiario sanctorum Canonum*, fol. 174. Petr. de Rauenna in *compendio iuris Canon.* Martin. Melnar. in *epitome Decretal.* fol. 104. Dan. Venator. in *analyti methodica iuris Pontific.* pag. 387. Goffred. & Holt. in *summa huius tit.* Alexand. Cassan. & Anast. Germon. in *paratilis ad quinque libros Decretal.* Bartholom. Carthag. in *expositione titulum iuris Canonici*, Zypæ. in *analytica postremi iuris ecclesiastici enarrat.* pag. 177. nouissime Ioan. Honor. lib. 3. *summa in Decretal.* omnes sub hoc tit.

S Y M M A R I U M.

1. Institutus scienter in beneficio viuens est deponendus, & ab Ecclesiastica communione depellendus, & nam. 2.
2. Beneficia Sacerdotis viuui impetrans excusatur à pœna, si de eius morte fama percrebuerat.
3. Sententia lata super beneficio Ecclesiastico, an transeat in rem iudicatam, ostenditur.

CAP. Qui in viuorum. I.

Gelas. Papa.

1. Institutus scienter in beneficio viuens est deponendus, & ab Ecclesiastica communione depellendus. Colligitur ex Ordinar. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarell. Ioan. Andr. Imola, Anania, Butr. Hostiens. Anch. Henric. Panorm. Guido Papæ, Viuian. in *rationali lib. 3. iuris Pontific.* pag. 122. Alagôna in *compendio iuris Canon.* pag. 408. remissum Casal. in *annot.* & Ximen. in *concord.* p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decretal. lib. 3. tit. 8. cap. 1. & ead. collect. 1. sub tit. de arate, & qualiter. cap. 2.
2. Hanc eandem conclus. ex hoc text. desumunt Rebuff. in *praxi benef.* tit. de reprobata beneficij viuens impetratore, Cald. Pereira. de *renuat.* emphyt. q. 5. n. 3. remissum Nicol. Garc. de *benefic.* p. 10. ca. 1. n. 41. & 42. Ordin. Reg. Lusitan. lib. 2. tit. 13. in *princip.* vbi contra impetrantes beneficia viuens alia pœna latæ sunt.
3. *Vniis Sacerdotibus, &c.* Si tamen de illorum morte fama percrebuerat, excusatur à pœna imposita impetrantibus beneficia viuens, ut per Mascard. de *probat.* concl. 1070. num. 2.
4. In gloss. Pellendi 2. ibi, *transiit in rem iudicatam.* Vulgò notatur ad hoc quod sententia lata super beneficio Ecclesiastico transit in rem iudicatam, ita ut veritate comperta non possit postea retractari adinstar aliarum, ex reg. 1. post *rem iudicatam*, ff. de *re iudic.* cum *vulgaribus*, sequuntur DD. hic, communis, ut per Felin. à num. 1. in *cap. lator*, de *re iudic.* Cou. de *sponsa lib. p. 2. cap. ult. num. 12.* Socin. vbi limitat, reg. 449. Hippol. in *pract. Sardine*, num. 8. pro quibus expendi

solet *c. cum dilectus* 32. in *fine*, de *electione*. Sed contrarium intendunt Innocent. & alij relati per Felin. *vbi supra*, n. 14. ad *fin.* pro quibus maximè vrget, quod sententia in causa matrimonij carnalis non ita in rem iudicatam transit, quin veritate in contrarium comperta retractari valeat, d. c. *lator*. vbi addidi, igitur idem dicendum videtur in causa spiritualis matrimonij, quod inter Ecclesiam & beneficium contrahitur, *cap. quoniam*, s. *verò*, vers. *si verò*, ut *lite non contest.* præsertim, quia sicut sententia iniusta in causa carnalis matrimonij continet vitium per partes irremissibile, & additis ad d. *clator*, ita etiam in causa beneficii, cum non possint partes iustum titulum præstare in beneficio, quod absque canonica institutione obtineri nequit, reg. 2. lib. 7. Nec oppositum probat d. c. *cum dilectus*, quia non agit de sententia diffinitiuâ super beneficio, aut electione, sed de interlocutoria super ætate, quam iudex ad diffinitiuam vsque reuocare poterit, ut patet ex principio text. iuncta gloss. *ultim.* Nec etiam aduersatur glossa hæc, quia licet probet sententiam in proposito transire in rem iudicatam, non tamen dicit illam veritate postea comperta retractari non posse: obtinuit communis Doctorum explicatio utramque opinionem sub distinctione defendi posse, ita ut prior procedat respectu illius, qui per sententiam succubuit, is enim amplius super retractanda sententia non auditur, & obstat illi exceptio rei iudicatæ: posterior verò procedat respectu victoris, cui per sententiam beneficium adiudicatur iniuste, siquidem contra hunc veritate comperta superior agere potest, & sententiam priorem retractare, text. qui sic communiter intelligitur, & summatur in *cap. cum olim*, de *dolo*, sicut ea agere poterit tertius, quia rei iudicatæ exceptio his personis non obstat cum quibus lis præcedens agitata non est, ex reg. 1. 3. & 1. 4. ff. de *except. rei iudic.* ita distinguunt Abb. in *c. cum Bertoldus* n. 28. de *re iudic.* & in *d. c. cum olim*, n. 6. Rot. decis. 17. de *re iudic.* in *antiq.* & alij, ut per Felin. *vbi supra*, Couar. d. loco. Sicul. qui communem testatur, in *c. ad audientiam*, 2. n. 54. de *rescript.* cuius differentia ratio illa videtur, quod in priori membro respectu illius, qui succubuit, & in ipsius præiudicium sententiæ vitium remissibile est, ab eodem quippe, qui potuit absque peccato sententiæ parere, & pendente lite renuntiare iuri suo, argum. 2. ibi, *renuntians*, de *in integ. restit.* c. 2. ibi, *lite pendente cedant*, ut *lite pendente*, communis, ut per Conar. *vbi supra*, n. 14. Boer. decis. 206. à n. 2. id quod secus est ex parte victoris, pro quo iniusta sententia profertur, is etenim veritatis conscius non potest uti huiusmodi sententia, & prætextu illius beneficium retinere, vel acquirere, in quo iustum titulum non habet, qui consensus etiam expressus colligantis, qui succubuit, licet sufficiat ad ipsum excludendum, non sufficit, ut alius iuste acquirat, vel retineat deficiente Canonica institutione, quam sententia non tribuit, sed declarat, l. *sciri*, s. *sed si*, ff. si *seruitus vendicetur*, iunat *cap. olim*, de *rescript.* & quæ ex illo notat gloss. *ult.* in *c. 1. de eo qui mittitur* in 6. recepta communiter, ut per Felin. in *d. cap. olim*, à n. 10. ac subinde in proposito non procedit æquiparatio, & argumentum de matrimonio carnali ad spirituale propter diuersam rationem, cum in illo detur vitium irremissibile ex utraque parte, ut per Abb. d. n. 9. & præcitatos: & hinc est quod confessio partis, in causa beneficii excludit consentientem, & sufficit ut contra illum sententia proferatur, text. iuncta gloss. *verbo confitit*, in *cap. post electionem*, in *fine* hoc tit. vbi DD. P. & pos. n. 5. in *cap. super eo*, de *eo qui cognouit consang.* secus tamen est in matrimonio carnali, d. *cap. super eo*.

SVM

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficia non vacantia concedi, vel promitti non debent, & cum vacaverint concedenda sunt infra sex menses, quibus elapsis de Episcopo ad Capitulum, & contra, demum ad proximum Superiorem devolvitur collatio.
- 2 Beneficia Ecclesiastica nulla danda, aut promittenda antequam vacent.
- 3 Prohibitiones varie expectatarum ad beneficia vacatura referuntur, & n. 4.
- 4 Officia temporalia an promitti possint antequam vacent, ostenditur.
- 5 Providere debent beneficia vacantia ij, ad quos promissio spectat intra sex menses, alias collatio devolvitur ad Superiorem, vt n. 7.
- 6 Papa statim quo lapsus est primum semestre concessum Ordinarius ad providendum de beneficiis vacantibus, potest conferre.
- 7 Beneficia devoluta lapsi semestri concessa Ordinario ad conferendum, non dicuntur de novo vacare.

C A P. Nulla, II.

Ex Conc. Lateran.

Eccllesiastica ministeria, & beneficia Ecclesie non tribuantur neque promittantur, antequam vacent, ne mors proximi desideretur, quia expectatio future successionis etiam apud Gentiles fuit prohibita. Item si Episcopus debet conferre, & intra sex menses non confert, devolvitur collatio ad Capitulum, & si uterque est negligens, ad Archiepiscopum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabab. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Butr. Anchar. Hentic. Panorm. Guid. Papæ, Vin. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 122. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 408. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. desumitur ex Concil. Lateran. sub Alex. III. c. 8. refertur ab Anton. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 2.

2 Promittantur antequam vacent, &c.] Notatur ad hoc, quod nulla Ecclesiastica beneficia cuiquam danda, aut promittenda sunt, antequam vacent, ne desiderare quis mortem proximi videatur, vt per Flamin. de resignat. lib. 6. q. 4. n. 104. Nicol. Garc. de benef. p. 1. c. 1. num. 1. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 50. tract. 3. num. 247. & corroboratur nova dispositione Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 19. & faciunt dicta per me de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 72. à num. 3.

3 Intelligo de inferioribus à Papa Prelatis, hi enim expectatas ad beneficia vacatura principaliter concedere non possunt pro modo, & varietate temporum; & prohibitionum de hac re loquentium; quæ quidem prohibitiones ad quatuor classes reducuntur. Prima prohibitio fuit Alex. III. in Concilio Lateran. de quo in hoc text. & per hac inductum fuit, ne quis posset alteri promittere in indiduo certum beneficium alicuius viventis, & ita iuxta hanc primam prohibitionem si beneficium vacaturum certi hominis non esset, sed incerti, poterat ex iusta causa promitti ex rei natura, & adinstar iuris Civilis, super incertorum hominum hereditatibus, de quo in l. 3. §. de illo pro facio, nam licet priora huius textus verba, vt potè vniuersalem negatiuam continentia, significare videantur agere de promissione cuiuslibet etiam incerti beneficii, tamen posteriora eius verba, ibi & mortem

proximi, & ibi, in cuius locum, &c. & insuper similitudo ibid. adducta de improbatâ futura successione certi hominis viventis, iuxta legem vltimam, C. de patris, cum similibus, satis evincunt agere solum de certo beneficio, idque propter maiorem captandæ mortis alienæ occasionem, quæ in his terminis ab improbis hominibus periculosius sumi poterat.

Ceterum quia occasio prædicta, maxime crescente hominum malitia, poterat, licet non tam probabiliter, adesse, etiam ubi beneficium vacaturum in genere promittitur, inducta postmodum fuit secunda prohibitio per Innoc. III. alterius Concilij Lateran. auctorem, relata in cap. dilectus, 19. vers. cum ego, de prabendis, ibi, & vacaturam expectare, &c. & in cap. accedens, 14. hoc titulo, & per eam interdicta fuit promissio, & collatio beneficii vacaturi etiam in genere, interim tamen eo tempore adhuc licebat vacaturum beneficium promittere sub ea forma, cum potero, vel cum facultas sese obtulerit, vt constat ex dicto cap. accedens, donec Bonifacius VIII. in c. 2. hoc titulo, lib. 6. ne etiam in hunc modum aperiretur via contra prædictum Concil. Lateran. & contra prædictam eius rationem, ac alias, quæ ab eodem Bonifacio VIII. ibid. exprimuntur, interdicat hanc vltimam promittendi formam, & hæc fuit tertia prohibitio.

4 Altera prohibitio emanavit, per quam prohibitum fuit, ne alicui particula concederetur, vt resignationes Beneficiorum, etiam liberas recipiat, & illa valeat idoneis etiam personis conferre, vt habetur in cap. deliberatione, §. prohibemus, de offic. legati, lib. 6. limitando tamen in resignationibus, & collationibus ex causa permutationis, vt post alios resoluunt ibid. Anchar. n. 2. Franc. in princ. & Domin. n. 7. hanc tamen prohibitionem decisioni huius textus non debes ita tribuere, vt existimes eam noviter per illum inductam fuisse, licet enim utatur verbo, prohibemus, iuris novi alioquin inductiuo, tamen aliud postulat materia, de qua ibi, vt potè iam antea in effectu prohibita per text. in cap. constitutus 11. hoc tit. in c. 1. resolutionibus Doctorum ibid. maxime Panormitani à n. 5. & glossæ verbo cuiusque, in fine; in d. §. prohibemus, ubi Franch. à n. 2. & Domin. à n. 6.

5 Vtrum autem decisio huius text. procedat in officiis temporalibus; questio est inuestiganda, in qua breuiter negatiue respondendum, illa enim posse Regem promittere in tempus, quo vacauerint, tenent Melch. Phœbos Lusitan. decis. 2. quem refert parens meus in comment. ad Ordin. Regias Lusitan. lib. 2. tit. 98. in fine, Didac. de Britto in suo responso pro Comite de Salinas, q. 1. n. 11. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 5. c. 818. n. 38. non obstante opinione contraria Socini, quem refert, & sequitur Rebuff. tom. 2. ad leges Gallie, tit. vt beneficia ante vacat. art. 1. gloss. 2. ad med. dum æquiparat officia, & beneficia ad effectum, vt non possint impetrari ante vacationem. Et demum quod prohibitio huius text. loquatur solum in beneficiis Ecclesiasticis, tradunt Cabed. de patronat. Regie Coronæ, c. 15. n. 15. & 29. Fr. Emman. quest. Reg. tom. 1. art. 6. col. 3. post princ. quicquid aliter sentiat Valasc. cons. 108. n. 28. tom. 2.

6 Sed infra sex menses, &c.] Notatur ad hoc quod de beneficiis vacantibus providere debent ij, ad quos promissio spectat, infra sex menses, vt per Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 184. num. 1. late Nicol. Garc. de benef. p. 10. c. 2. a princ. quos refero ego ipse de offic. & potestate Episcopi, p. 3. alleg. 58. n. 1. vbi num. 2. amplio ad omnia beneficia, quamvis sint in Cathedralibus, & aliis Ecclesiis tam secularibus, quam regularibus constituta, & ad hospitalia, quæ conferuntur

De Concessione Præbendæ, &c. Tit VIII. 83

ter in titulum beneficij. Vincent. Filliuc. tom. 3. tit. 4. l. c. 4. n. 171. vbi ait quod hic text. habet locum in collatione libera, non vero in necessaria.

Si autem Episcopus, &c.] Notatur ad hoc quod si Episcopus, vel is, ad quem spectat collatio, infra sex menses non disposuerit, collatio deuoluitur ad superiorem, vt per Rebuff. in praxi benef. tit. de deuolut. n. 7. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 7. c. 27. Cald. Pereira resp. 3. pro Alphonsio de Penharanda. n. 2. Erasim. à Cochier de iurisdic. Ordin. in exemptos. p. 4. q. 30. n. 3. Nicol. Garc. d. p. 1. c. 3. n. 10. Zerol. in praxi Episc. p. 2. verbo beneficia. §. 2. in princ. vbi dicit pro maiori parte hodie ab Episcopo ad Archiepiscopum, & statim ad Papam fieri deuolutionem, & Mant. decis. 260. n. 2. dicit deuolutionem debere probari gradatim de inferiori ad proximum superiorem per sex menses. In exemptis tamen immediate Papæ subiectis deuolutio fit immediate ad Papam, vel Legatum de latere, vt per multos, quos refert, & sequitur Erasim. à Cochier d. q. 30. n. 5. & ego ipse d. alleg. §. 8. n. 14. Illud in præsentiarum aduertendum est, quod Papa statim quo lapsus est primum semestre potest providere, vt per Gonzal. ad reg. 8. Canon. cel. §. 3. proem. n. 5. & beneficia deuoluta lapso semestri concessio Ordinatio ad conferendum, non dicuntur de nouo vacare, idem Gonzal. gloss. 1. §. 2. n. 20. & 21. vbi gloss. 2. 4. à n. 38. querit si Cardinalis collator non conuulit beneficium, quod vacauit in mense alias Apost. infra sex menses, ita quod locus sit deuolutioni ad superiorem, iuxta text. in præsentiarum, an tunc possit conferre Archiepiscopus, qui Cardinalis non est, seu alius, ad quem de iure competit deuolutio, an verò solus Papa, tanquam beneficium referuatum, itavt Archiepiscopus, aut alius, cuius manus ligat referuatio, reg. 8. alias 9. conferri non possit: vide apud eum.

CAP. Relatum. III.

Alex. III.

Beneficium vacans est conferendum, non obstante Appellatione illius, cui beneficium promissum fuit antequam vacaret. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarell. Ioan. Andr. Imola, Anania, Butr. Hostiens. Anch. Panorm. Guido Papæ, Viuian. in rationali lib. 3. iuris Pontificij, pag. 123. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 409. remissum Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decret. lib. 2. sub tit. de appellat. cap. 39. & est post Concil. Lateran. p. 29. c. 6.

In gloss. Appellationis, ibi, quia ex tali promissione nihil iuris acquiritur, &c. Quamvis enim ordinarius collator, vel patronus in habitu habeat ius præsentandi, illud tamen non habet in actu nisi à tempore vacationis, Duen. reg. 279. & ideo promissio facta per patronum de beneficio vacaturo, per mortem beneficiarii non conualescit. Cald. Pereira de potest. nomin. c. 10. n. 1. quem refero ego ipse de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 72. n. 6.

SVMMARIVM.

- 1 Præbenda afficitur per presentationem mandati, dato exco-
municato ad prouidendum, ita quod collatio alteri
facta non teneat.
- 2 Papa ad vacatura beneficia ius tribuit.
- 3 Papa ad beneficia vacatura expectatiuas licite con-
cedit.
- 4 Verbum, inuestitura, quid significet, ostenditur.

5 Mens & ratio statuentium in rescriptis attendenda.
6 Princeps super iure positio dispensat.
7 Beneficiarius postquam per sententiam fuerit priua-
tus fructus postea perceptos non facit suos.

CAP. Proposuit. IV.

Innoc. III.

Papa quando mandat vt prima vacatura Præbenda cum Canonicatu detur alicui, & assignat execu-
torem, qui præsentat literas collatori, beneficium in-
telligitur ita affectum, quod si vacet & alteri conferra-
tur, collatio sit annullanda, & sic tanquam adhuc va-
cans conferendum est nominato à Papa, qui cum sit
supra ius, potest contra illud dispensare. Colligunt ex
Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan.
Andr. Imol. Anan. Butr. Host. Anch. Henric. Panorm.
Guid. Papæ, Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 124.
Alagona in compend. iuris Canon. pag. 409. remissum
Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August.
collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 1.

In Ecclesia vestra proximo vacatura, &c.] Notatur 2
ad hoc, quod Papa ad vacatura beneficia ius tribuit, vt
per Nicol. Garc. de benefic. p. 1. c. 1. n. 3. Potest etiam 3
beneficia vacatura expectatiuas licite concedere, vt
probat text. in c. 2. de præb. lib. 6. vbi Franch. n. 1. & 6.
Domin. n. 2. Dec. in c. ex parte in 1. num. 1. de offic. deleg.
Prob. ad Monach. in c. 3. n. 3. eod. tit. lib. 6. Palat. in intro-
duct. rubr. de donat. inter virum, & uxorem, a n. 7. Nauar. in
c. si quando præl. 2. à n. 4. de rescript. Rebuff. in concord.
titul. de mandatis Apost. §. 1. sub verbo Romanus Pont.
Cabad. de patronat. Regie Coronæ, c. 1. §. n. 6. Mandos. de
signatura gratia, tit. regressus, & accessus, pag. vlt. vers.
non tamen, & tit. coadiutoria, vers. si tamen Papa, & tit.
expectatiue, in princ. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 6. c. 32.
vers. Verum enim, Secus autem est in inferioribus Præ-
latis, vt dixi ad c. 2. sup. hoc tit.

Per annulum inuestituræ.] Notatur ad hoc quod inue-
stitura, vox dicitur comprehendens quamlibet pos-
sessionem, non solum si iure fendi, sed etiam electio-
nis, vel simili apprehendatur, vt per Menoch. conf. 2.
num. 269.

Intentionis nostre non sit, &c.] Notatur ad hoc quod 5
in rescriptis statuentium mens, & ratio inspicenda,
vt per Tiraq. in l. si unquam, verbo libertis, n. 55.

Supra ius dispensare.] Notatur ad hoc, quod Prin-
ceps super iure positio dispensat, vt per Cotar. lib. 3.
var. c. 6. n. 1. vers. secundo, Menoch. conf. 1. §. 7. num. 1. 2. Et
Papa in omnibus legibus, & statutis Conciliorum
etiam generalium dispensare potest, Sayr. in clau. Re-
gia, lib. 3. c. 10. n. 10.

In gloss. Vacare, ibi, quod per sententiam statim perdi-
tur dominium. Notatur ad hoc quod postquam benefi-
ciarius per sententiam fuerit priuatus, fructus postea
perceptos non facit suos, quia iam non habet titulum
Canonicum, sed magis beneficium videtur vacare, vt
per D. Barb. in l. diuortio, §. fin. p. 1. n. 49. ff. soluto matrim.

SVMMARIVM.

- 1 Semestre ad eligendum, seu conferendum à iure præ-
fixum non currit legitime impedito, nec incipit cur-
rere nisi à die notitia vacationis.
- 2 Corporis deformitas sæpe deformitatis animi ostendit.
- 3 Suspendus beneficia conferre non potest.
- 4 Intrusus dicitur, qui spreta superioris auctoritate be-
neficij possessionem inuadit.

5 Dona

- 5 Donationem exercet collator, & num 6.
- 7 Confirmatio, quae in forma communi expeditur, non validat id, quod ex se nullum est.
- 8 Culpa ad casum non ordinata considerabilis non est.
- 9 Excommunicatio sua culpa non imputatur, quod non possit conferre, nec ei currit tempus sex mensium datum à iure ad beneficiorum collationem faciendam.
- 10 Excommunicatione durante non currit tempus patrono ad presentandum.
- 11 Semestre tempus datum Ordinariis ad conferendum computari debet secundum Kalendarium, & de momento ad momentum.
- 12 Semestre tempus datum Ordinariis ad conferendum est à tempore vacationis numerandum, & currere incipit ab eo tempore, quo scire potuit, vel debuit Episcopus.
- 13 Confirmatio facit res maioris auctoritatis.

CAP. Quia diuersitatem. V.

Tempus sex mensium in vacatione beneficii pro collatione incipit à die notitiae, non à die vacationis, nec currit quando collator est legitime impeditus, puta si sit suspensus, non obstante confirmatione collationis alicui à Sede Apost. facta in forma communi, secus si in forma speciali. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Butr. Host. Anchar. Henric. Panorm. Guid. Pape. Vin. in ration. lib. 3. iuris Pontific. pag. 124. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 409. remissive Casal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1 & 2. refertur ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 2.

Diuersitatem corporum saepe diuersitas animorum ostendit.] Notatur ad hoc quod deformitas corporis saepe deformitatem animi ostendit, vt per Tiraq. ad l. 2. connub. gloss. 1. p. 2. n. 55. Elcob. de ratione. c. 3. n. 1. & in pulchro corpore saepe pulchra residet anima, vt dicebat Cyn. quem refert Alexand. cons. 209. incipit Ponderatis. num. 10. vers. dictus vero iuuenis. lib. 6. Nam species corporis simulachrum est mentis, figuræque probitatis, Matth. de Fano de modo studendi, c. 30. Thom. A. S. de ludo scachorum, q. 5. n. 26. Cennal. communium contra communes, q. 248. n. 13. Vide alia quæ ad hoc propositum dixi de officio & potest. Episc. p. 2. alleg. 4. n. 2. cum seqq.

Tempore suspensionis ipsius, &c.] Notatur ad hoc quod suspensus beneficia conferre non potest, vt per Ant. Ricc. in tract. de iure personarum extra gremium Ecclesie existens. lib. 4. c. 1. n. 7. vbi n. 8. cum Rebuff. in c. postulatistis. num. 16. vers. idem quando de cleric. excomm. ministr. extendit, vt procedat non solum quando suspensio est specifica à collatione beneficiorum, sed etiam si sit ab officio tantum, quia hoc sufficit ad hoc, vt impediatur tantum conferre.

Praeter eius auctoritatem se intruserunt.] Notatur ad hoc quod intrusus dicitur, qui spreta superioris auctoritate beneficii possessionem inuadit, vt per Camil. Borrell. in summa omnium decisionum, tit. 20. num. 85.

Ad donationem eius spectantes.] Ergo donationem exercet collator, vt per Colm. in pragmat. sanction. tit. de collat. fol. 135. Cald. Pereira de potest. eligendi, c. 6. n. 14.

Ad eas resignandas monitione, &c.] Ergo coguntur ad resignandum praebendas, qui tempore suspensionis Archiepiscopi Eboracen. & postea absque eius auctoritate se intruserunt in illis, vt per Flamin. de resignat. benef. lib. 3. q. 18. n. 36.

Sub forma communi, quæ confirmat, &c.] Notatur ad hoc quod confirmatio, quæ in forma communi expeditur, non validat id, quod ex se nullum est, sed solum actui valido robur praestat, vt per Molin. de primog. lib. 2. c. 7. n. 7. Card. Tusch. tom. 2. lit. C. concl. 703. Cabed. Lustr. decis. 1. n. 4. p. 2.

Vt tempus suspensionis in sex mensibus, &c.] Ergo culpa ad casum non ordinata considerabilis non est, vt per Menoch. de arbitr. casu 182. n. 59.

Et si fuerit sua culpa suspensus, &c.] Notatur ad hoc quod excommunicatio sua culpa non imputatur, quod non possit conferre, nec ei currit tempus sex mensium datum à iure ad beneficiorum collationem faciendam, vt per Roch. de inreparon. verbo competens, n. 23. Couar. in Clem. si furiosus, p. 2. in princ. n. 4. Perez. ad tit. 3. in princ. lib. 8. Ordin. pag. 205. qui etiam tenent decisionem huius text. procedere in impedimento iuris, in quo tollendo nulla fuit culpa, vel negligentia, & culpa in casu huius text. minime imputatur ad euentum postea sequentum, quia ea fuit admodum remota, & mediata.

Amplia, vt durante excommunicatione patrono non currat tempus ad presentandum, sicuti non currit libero collatori, Rot. in Placentina Parochialis de Malparida 23. Ianuar. 1615. coram Card. Verolpio. Nec refert si dicatur, quod impedimentum proniciens ab excommunicatione regulariter procedit ex culpa excommunicati, quo casu non solet exculcare, l. 2. §. ult. ff. si quis caus. cum aliis per Tiraquell. de retratu lig. 8. 3. gloss. 4. n. 28. quia respondetur, quod obiectum bene procedit, quando culpa est ordinata ad impedimentum, secus quando non est ad illud ordinata, vt declarant Butr. hic n. 17. vers. & alij dicunt. Anchar. n. 15. vers. Conpossellanus, Abb. n. 11. & 13. subdens quod ad istum effectum requiritur, quod culpa sit causa immediata impedimenti, Sord. decis. 262. n. 6. & 16. Colliguntur haec ex Anton. Ricc. d. lib. 4. c. 4. n. 11. vbi n. 12. ampliationem huiusmodi limitat, quando excommunicatus esset in mora petendi absolutionem. Et quod tempus non entrat impedito, tradunt Doctores per me citati in tract. Axiom. iuris vsusfreq. Axiom. 116. n. 1. quibus addo Salgado de prore. Regia tom. 1. p. 2. c. 13. num. 253. & quod impeditus non dicitur negligens, Staphil. de iuribus gratia expell. tit. de variis modis, Salgad. d. c. 13. n. 255. Qualia autem dicantur legitima impedimenta, vide Maleard. de probat. concl. 384. Menoch. de arbitr. casu 118. Parif. de resign. lib. 11. q. 13.

Semestre autem tempus.] Quod computari debet secundum Kalendarium, & secundum quod mentes occurrunt, & iacent per totum circulum anni, & quod deficit de primo mense, accipiendum est de ultimo, ita gloss. verbo mensem in c. quam sit. de elect. lib. 6. Sanch. de Matrim. lib. 2. diff. 2. 4. n. 15. Nicol. Garc. de benefie. p. 10. c. 2. n. 42. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 11. n. 7. & 8. quos refero ego ipse de officio & potest. Episc. part. 3. alleg. 58. n. 9. Quæ quidem computatio de momento ad momentum est facienda, idem Garc. d. c. 2. n. 43. vnde Rota in vna Civitatis Castellane 18. Iunij 1557. coram D. Quiroga censuit in sex mensibus datis Ordinariis ad conferendum computari diem termini, refero ego ipse d. alleg. 58. n. 5.

Sed notitia ipsius, &c.] Notatur ad hoc quod tempus sex mensium datum ad conferendum, est à tempore scientiae vacationis numerandum, vt per Tiraq. de retratu lig. 8. 3. gloss. 4. a princ. Zerol. in prax. Episc. p. 1. verbo in patronatus, §. 8. dub. 1. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. c. 16. quæst. 10. Cald. Pereira de renouat. emphyt. q. 6. num. 24. Gonzal. ad reg. 3. Cancel. gloss. 6. num. 132. Nicol. Garc. d. c. 2. num. 15. & 27. Flores de Mena

De Concessione Præbendæ, &c. Tit. VIII. 85

Mena var. lib. 1. q. 1. n. 6. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 184. n. 1. Card. Cavalier. decis. 489. n. 1. Rota apud Seraph. decis. 702. tennit tempus sex mensium datum Ordinariis ad conferendum parochiales ad eorum collationem spectantes per Bullam Pij V. quæ dicit à die vacationis, intelligi à die vacationis notæ, & decis. 380. eodem modo censuit tempus quatuor mensium concessum Ordinariis ad collationem faciendam de beneficiis curam animarum habentibus, aliàs Sedi Apost. reservatis, non currere nisi à die notitiæ vacationis habitæ. Quod quidem semestre tempus currere incipit ab eo tempore, quo scire potuit, vel debuit Episcopus, Rot. Apud Farinac. decis. 323. n. 1. p. 1. in recent. & apud Nicol. Garc. d. c. 2. n. 28. & 29. considerata per iudicem beneficij qualitate, vacationis modo, & temporis illius longitudine, ac distantia locorum, Seraphin. d. decis. 380. n. 4. Nicol. Garc. d. c. 2. n. 1. Aloyf. Ricc. d. resol. 184. n. 2. & vide per me tradita d. alleg. 58. n. 5. & 6. In dubio autem quoad hunc effectum, non præsumitur scientia, sed ignorantia, Mohed. decis. 4. n. 2. de probat. Cavalier. decis. 489. n. 3.

13 In gloss. Forma, ibi, per confirmationem fit maioris auctoritatis. Notatur ad hoc, quod per confirmationem fit res maioris auctoritatis, ut per Bernard. Græuæ. ad practicam Camera Imper. lib. 2. concl. 1. n. 5.

14 In gloss. Præter, ibi, item argumentum est hic, &c. Notatur ad hoc, quod si decedat Clericus habens bona patrimonialia sine hærede, ex testamento, vel ab intestato, non succedit filius Papæ, sed eius Episcopus pro sua Camera, ut per Perez l. 2. tit. 19. lib. 8. Ordin. pag. 372. Peregrin. de iure fisci, lib. 1. tit. de iis, qui iura fiscalia habent, n. 4. Bobadil. in sua politica, lib. 2. c. 17. num. 119.

SUMMARIVM.

1. Litteræ ad beneficium impetratæ, quæ de alterius colorata facti possessione non faciunt mentionem, invalidæ sunt.
2. Possessio colorata alterius narranda est, si quis eam in beneficio obtinet.
3. Beneficium de facto vacare non dicitur, interim quod non dimittitur possessio primi beneficii vacantis ipso iure per ascensionem secundi.
4. Possessio plus habet facti, quam iuris.

CAP. Cùm nostris. VI.

1 Beneficium quando vacat de iure, & non de facto, v. g. si dignitas conferatur Episcopo, & aliquis impetrat litteras, ut sibi conferatur, non faciendo mentionem, quod de facto non vacet, litteræ dicuntur subreptitiæ, nec valent, quia non faciunt mentionem de colorata possessione; compellitur tamen Episcopus relinquere dignitatem, nisi monstrat dispensationem. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Imola, Anania, Butr. Host. Anch. Henric. Panorm. Viu. in rationali libri tertij iuris Pontificij, pag. 124. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 410. remissive Casal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 3.

2 Eo quod per falsi, &c.] Notatur ad hoc quod narranda est alterius colorata possessio, si quis eam in beneficio obtinet, ut per Menoch. de arbit. casu 201. n. 139. latè Nicol. Garc. de benefic. p. 10. c. 1. n. 48. ubi n. 49. limitat in promissione facta Motu proprio, qui ex

cludit subreptionem, & n. 51. limitat etiam, ut non procedat in possessione beneficii generaliter, vel specialiter reservati ex promissione inferioris à Papa. Quare Gonzalad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 1. n. 64. & 65. bene advertit in terminis huius text. non fuisse declaratam gratiam subreptitiæ, ex eo quod verè beneficium non vacaret, vacando de iure, sed quia non fuit facta mentio de possessione, seu retentione alterius de facto, quæ taciturnitas poterat forsitan retrahere Papam, vel saltem tardior, & difficiliorem reddere super concessione dictæ gratiæ.

Cùm propositura illa non vacaret de facto.] Notatur ad hoc quod quamvis primum beneficium vacet ipso iure per ascensionem secundi, quando tamen non dimittitur illius possessio, sed potius continuatur ab eodem, qui secundum beneficium fuit assequutus, tunc non dicitur vacare de facto, quia de facto est semper occupatum, ut per Gonzalad. §. 1. n. 4.

Possessio plus habet facti, quam iuris.] Ergo in possessione factum est principalius, quod expresse tenent Cuiac. ad l. denique 19. col. 55. ff. ex quibus causis maiores, & Anton. Fab. in rationali ad eand. l. lit. D. pag. mibi 693. & mouentur, quia in quolibet composito illud semper præcipuum, & principalius censetur, quod magis prævalet, & principalius operatur. l. queritur, ff. de statu hominum, notant nostri in cap. quod in dubijs, de consecrat. Ecclesiæ, factum autem, id est, insistentia rei principalius videtur operari, ius verò concurrere solum concomitanter, coadiuvando scilicet, & fovendo factum illud. Verum constat aliquando non semper factum principalius operari in possessione, sed ius, ex l. possessio 49. ibi, plurimum ex iure mutatur, ff. de acquir. possess. quare gloss. hic verbo plus habet facti, & gloss. 1. in reg. sine possessione, de regulis iuris in 6. (quas receptas communiter testantur Covarruv. in reg. possessor, part. 2. in initio, num. 3. & §. 1. num. 6. Anton. Gom. l. 45. Tauri, à num. 17. Philip. de fictionibus, part. 1. cap. 5. Medic. de definit. p. 2. defin. 67. num. 8. Matienf. l. S. gloss. 1. num. 8. tit. 7. lib. 5. noua recopil.) continent, & distinguunt triplicem, aut quadruplicem possessionis modum, aliam enim esse inquirunt, quæ plurimum habet facti, & parum iuris, aliam, quæ plurimum habet iuris, & minimum facti, aliam, quæ plurimum habet iuris, & facti, aliam, quæ plurimum habet iuris, nihil facti, & fuit doctrina Bart. in l. si is, qui pro emptore, à num. 10. ff. de usucap. quem alij ibi sequuntur communiter, teste Ial. num. 2. Crot. num. 3. Petr. Greg. syntag. iuris lib. 1. cap. 13. num. 15. Peregr. variar. lib. 3. num. 16. explicantes possessionem, quæ habet plurimum facti, esse illam, quam quisque per seipsum acquirit, & retinet, ut in hoc text. & in d. l. denique, ac subinde inferunt postliminio non contineri. Possessio, quæ habet plurimum iuris, & minimum facti, est illa, quæ per servum, vel filiumfam. ex causa peculiari ignorantem acquiritur, iuxta text. in l. 1. si item acquirimus, & in l. quod servus 14. cum alijs, ff. de acquir. possess. & in l. Labeo, ff. de usucap. & de hac agit text. in d. l. possessio, quæ probat quod possessio plurimum ex iure mutatur, & ideo inferunt postliminio contineri, iuxta text. in l. iust. 44. §. ult. ff. de usucap. Plurimum iuris, & facti habere dicitur possessio, quæ per procuratorem, vel aliam personam, vel etiam per filium ex causa non peculiari acquiritur, iuxta text. in l. 1. c. de acquir. possess. factum enim ibi reperitur filij, vel servi, vel alterius personæ, multum etiam operatur iuris dispositio, ut indicant verba eiusdem l. 1. ibi, tam ratione utilitatis, quam iurisprudencie. Plurimum iuris, & nihil facti eam habere inquirunt, quæ legis ministerio transfertur, absque facto eius, cui acquiritur,

H vt

ut in constituto, iuxta l. quod meo, in princ. ff. de acquir. possess. & in pluribus aliis casibus, quos late prosequitur Rebuff. in praxi, tit. de materiis possess. Gilchen. de praescript. p. 2. memb. 3. c. 1. cum seqq. Peregr. var. lib. 4. ferè per totum.

In gloss. Non vacaret de facto, ibi, sed non est ita. Notatur ad hoc quod de re scripto, seu commissione nulla necessitas faciendae est mentio, ut per Cald. Pereira de possess. elig. c. 5. n. 12.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficium ubi constituitur collatum fuisse per habentem potestatem, non debet possessio per exceptionem abjurantis, & renuntiationis retardari.
- 2 Beneficij collatio est quadam liberalis donatio.
- 3 Capituli appellatione non comprehenditur caput principale ipsius, nisi specialiter nominetur.
- 4 Episcopus extra propriam diocesim iurisdictionem voluntariam exercere, & beneficiorum collationem facere potest.

CAP. Post electionem. VII.

Dignitas, quae re vera non vacat, non potest alteri conferri, & eius possessio illi, qui habet beneficium, non debet retardari praetextu exceptionis, quod abiuraverit, vel renuntiationis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Butr. Imol. Anan. Host. Anchar. Panorm. Guido Papae, Vin. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 125. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 140. remissive Ximen. in concord. part. 1. & Casal. in amor. referatur ab Anton. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. cap. 4.

Notari solet hic text. ad hoc quod in beneficalibus datur multiplicatio titularum, ut per Abb. in praesent. num. 4. Rota in Mutinen. plebis, seu iurisdictione. 27. Junij 1625. coram Renexendiss. D. meo Coccino Decano, & ratione illorum potest quis se defendere, licet ex utroque titulo non possit agere, ut in c. ut quis duas, de elect. lib. 6. ut bene declarat Abb. n. 4. Lap. alleg. 132. n. 2. Roman. conf. 433. num. 7. Felin. in c. in nostra. n. 2. de re scripto. Dec. in c. bona. n. 11. de appell. ad idem est text. in c. constitutus, il. 1. de testib. & in c. ex literis de restit. in integr. Cassad. decis. 21. super reg. & secundum Felin. in c. in nostra, n. 2. vers. intellige, de re scripto. hic text. habet locum in gratis diversis, non autem in contrariis, quia ad effectum ut intret illius dispositio, sufficit quod duplex titulus tendat ad eundem effectum, scilicet ad collationem beneficij, secus si ad diversos, seu contrarios effectus in eadem persona, Roman. conf. 350. n. 13. vers. quoad secundum, ubi quod habens titulum in beneficio conferentem ius in re, si postea impetrat commendam, desinit habere illum primum titulum conferentem ius in re, quia titulus commendae non est illi conformis quoad effectum cum conferat solum detentionem, & differant effectualiter in multis, & in istis terminis tituli dicuntur contrarij, sequuntur Felin. in d. c. in nostra, num. 2. vers. secundo intellige, Sclua de benefic. in part. 3. quest. 20. col. pen. vers. istud est limitandum, optime Rot. in d. Mutinen. plebis.

Propria liberalitate. Ergo collatio beneficij est quadam liberalis donatio, ut per Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 30. tract. 3. n. 246. vers. secundo, & alios citatos ad c. quia diversitatem 3. super verba, ad donationem eius spectantis, sup. hoc tit.

De Decano mentio, &c.] Notatur ad hoc quod appellatione Capituli non comprehenditur caput principale ipsius, nisi specialiter nominetur, ut per Rebuff. in tract. nominat. q. 8. n. 33.

Eboracen. Archiepisc. &c.] Notatur ad hoc quod Episcopus extra propriam diocesim iurisdictionem voluntariam exercere, & beneficij collationem facere potest, ut per Couar. lib. 3. variariam, c. 20. n. 8. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 62. n. 2. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 127.

S V M M A R I V M.

- 1 Recepto in Canonicum tenetur Capitulum providere, quam citò se facultas obtulerit.
- 2 Maioratus viro possessore an sequens petere possit, ut declaretur morte illius maioratus ad se pertinere.
- 3 Canonici non debent esse sine Præbenda, ubi in Ecclesia extant Præbendae.
- 4 Turpitudinem suam allegans nemo est audiendus.

CAP. Cum super. VIII.

Recepto in Canonicum tenetur Capitulum providere quam citò se facultas obtulerit. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Butr. Imol. Anan. Host. Anchar. Panorm. Guido Papae, Cened. Vin. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 126. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 411. remissive Ximen. in concord. p. 1. referatur ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 5.

Ut tibi quam citò se facultas, &c.] Quia ad ius futurum ex praesenti obligatione sine causa quis agere non potest, idèd Canonicus, de quo in hoc text. petit ut quam citò se facultas obtulerit. Præbendale beneficium in Tridentina Ecclesia sibi conferatur, quia iam Præbenda vacauerat, & alteri fuerat collata, unde ne in posterum illuderetur iustè petit, ut sibi adiudicaretur proximà vacatura, quandoque legitime erat electus in Canonicum, ita Cened. ad Decret. collect. 10. n. 3. unde num. 2. arguit ad questionem illam, an viro possessore maioratus sequens possit petere, ut declaretur morte illius maioratus ad se pertinere: in qua negatua pars verior est, nisi possessor viuis in alium transferat, vel dissipet bona maioratus, pro cuius tamen questionis decisione, vide Greg. l. 1. verbo in el tiempo, tit. 2. p. 3. Pinel. in l. 1. c. de bonis mater. p. 3. n. 78. Xuar. alleg. 4. Ant. Gom. l. 40. Tauri, num. 79. Thesaur. Pedem. decis. 151. Molin. de primog. lib. 1. c. 16. & lib. 3. c. 14. Sarmien. select. lib. 1. c. 2. & lib. 7. c. 6. Pelaez de maior in initio p. 2. ex n. 64. & p. 4. q. 34. ex n. 1. Spin. in speculo testam. gloss. 19. n. 66. Anton. de Padil. in l. 1. c. de fidei commiss. ex num. 30. Perez l. 1. tit. 8. lib. 3. Ordinam. p. 591. Gam. Iustit. decis. 6. n. 6. & decis. 202. n. 3. Ioan. Garc. de nobilit. gloss. 47. n. 13. cum seqq. Gutier. conf. 13. n. 1. Molina de iustit. tract. 2. disp. 639. Valasc. consulti. 184. num. 19. cum seq. D. Barbosa in l. non potest videri, n. 16. cum seqq. ff. de iudic.

Non debeat carere Præbenda.] Notatur ad hoc quod Canonici non debent esse sine Præbenda, ubi in Ecclesia extant Præbendae, ut per Rot. decis. 33. de re scripto. in nobis, Franc. Marc. Delphin. decis. 1272. num. 1. p. 1. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 1. n. 16. & 17. Monet. de dist. quorid. c. 1. q. 1. n. 3. ubi num. seq. in quo differat Canonici à Præbenda.

In gloss. Possit, ibi, turpitudinem suam, &c. Notatur ad hoc quod turpitudinem suam allegans nemo est audiendus.

De Concessione Præbendæ, &c. Tit. VIII. 87

audiendus, ad quod plures Doctores citat Cened. d. collect. 10. n. 4. quibus adde Sord. decif. 106. num. 6. & decif. 309. n. 16. Thom. de Thomal. in floribus legum reg. 3. 2. Rota apud Farin. decif. 665. num. 12. p. 1. recent. Marc. Anton. var. resol. lib. 2. resol. 1. 1. num. 25. Bellet. dif. quifit. cleric. p. 1. de disciplina clericali, §. 3. n. 12. Cardof. in praxi iudicum, verbo allegatio, n. 5. Franc. Molin. de ritu nuptiarum, lib. 1. c. 13. n. 15. cum quibus multipliciter declarabis.

In gloss. Carere præbenda, ibi, Papa noluit, quod illi darentur distributiones, &c. An & quando Canonicus receptus ultra numerum dum præbenda non vacat, habeat distributiones quotidianas, vocem in Capitulo, & alia iura Canonice, vide Abb. in c. 1. M. ex n. 29. de constit. vbi Dec. ex n. 132. Rip. ex n. 186. & Felin. n. 23. Corset. sing. 315. vers. supermonerarius. Bernard. leg. 68. Staphil. de gratiis & expellat. in 1. forma, ex n. 7. Panin. de offic. & potest. Capit. Sede vacante, prel. 5. n. 15. Hojed. de incompatibil. benefic. p. 1. c. 12. ex n. 6. Rebuff. in concord. tit. de reservat. §. fin. vers. ultimo non habebit, pag. 250. late Monet. de distribut. quotid. p. 2. q. 1. ex n. 4. & maxime n. 12.

SUMMARY.

- 1 Præbendam unam habens in Ecclesia, & aliam obtinens, utramque retinens, vacat prima de iure, licet non de facto.
- 2 Episcopus non potest dispensare, ut quis in eadem Ecclesia duo simplicia beneficia similia obtinere possit.
- 3 Beneficia duo difformia sub eodem testio potest quis obtinere, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem prouisi.
- 4 Dictio, statim, latam denotat sententiam.
- 5 Beneficium vacare de facto non dicitur quando non dimittitur possessio primi beneficii vacantis ipso iure per adeptionem secundi.
- 6 Canonicatum habens in certa Ecclesia, si in eadem consequatur alium, non potest resignare primum fauorem, quia vacat ipso iure.
- 7 Dispensare non censetur inferiores, nisi se dispensare expriment.

CAP. Literas. IX.

1 Præbendam unam habens in Ecclesia, & aliam obtinens, utramque retinens, vacat prima de iure, licet non de facto. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butr. Imol. Anan. Host. Henric. Anchar. Panorm. Guid. Papa. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontific. pag. 126. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 411. remissive Ximen. in concord. p. 1. c. 2. refertur ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 18. c. 6.

2 De comuni Canonicorum confirmavit assensu. Notatur ad hoc quod Episcopus non potest dispensare, ut quis in eadem Ecclesia duo simplicia beneficia similia obtinere possit, ut per Abb. hic n. 3. & 6. Flamin. de resignat. benefic. lib. 3. q. 1. n. 123. Azor. in sit. moral. p. 2. lib. 3. c. 50. q. 6. vers. sed dubie. & lib. 6. c. 11. q. 4. Nicol. Garc. de benef. p. 1. c. 5. n. 185. quos refero Ego ipse de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg. 61. n. 12. Circa tamen beneficia difformia sacra Congregat. censuit posse quem obtinere duo difformia sub eodem testio, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem prouisi, prout idonei testes sunt Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 2. c. 8. n. 55. Nicol. Garc. d. c. 51. Barbof. Collect. Tom. 11.

n. 377. Armend. in addit. ad recopilat. legum Nauarra. lib. 4. tit. 7. l. 2. de benefic. incompatib. n. 8.

Statim. Ergo hæc dictio latam denotat sententiam, 4 ut per Sayr. in claus. Regia, lib. 3. c. 8. n. 27.

Est non de facto, &c. Notatur ad hoc, quod quamvis primum beneficium vacet ipso iure per affectationem secundi, quando tamen non dimittitur illius possessio, non dicitur vacare de facto, ut per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 15. §. 1. n. 4.

Vnde illam sine facultate resignet, &c. Notatur ad hoc, quod habens Canonicatum in tali Ecclesia, si in eadem consequatur alium Canonicatum, non potest resignare primum in fauorem, quia vacat ipso iure per adeptionem secundi, ut per Abb. hic n. 2. & 4. Hojed. de incompatib. benefic. p. 1. c. 11. n. 12. Flamin. d. lib. 3. q. 1. n. 106. Hinc etiam inferitur obtinentem beneficium simplex in tali Ecclesia, si simile beneficium consequatur in eadem, non posse resignare primum in fauorem, cum vacet ipso iure per adeptionem secundi sub eodem testio, Hojed. d. p. 1. c. 20. n. 26. Lambertin. de inuopatron. lib. 2. in 1. p. 8. q. princ. in 15. art. n. 1. cum seqq. Flamin. d. q. 1. n. 121. vbi n. 124. quod non valet consuetudo, ut quis obtineat plura beneficia in eadem Ecclesia, & n. 125. quod dispensatus ad duo beneficia nequaquam censetur dispensatus, ut illa habeat in eadem Ecclesia, nisi expressè fuerit dictum, etiam si sint simplicia.

In gloss. Vacare nescitur, vlt. ibi, quia semper est necessarium, ut dispensatio exprimat. Notatur ad hoc quod inferiores non censentur dispensare, quamvis causæ cognitionem præmittant, nisi dispensare expriment, non enim censentur absolueri excommunicatum, nisi verbis absolutionis vtantur, quamvis illum scienter ad diuina admittant, ita Rebuff. in praxi benefic. tit. de dispensat. super defectu natalium, num. 9. Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 4. n. 16. & limita in foro externo secundum Fr. Emman. quest. Regul. tom. 1. q. 13. art. 16.

SUMMARY.

- 1 Vacatio Præbendarum, seu Canonicatum in Ecclesiis non numeratis, possibilis non est, nec fit ibi deuolutio ad superiorem ex negligentia semestri in non prouidendo Ecclesia de ministris.
- 2 Canonicatum in Ecclesia numerus, & distinctio qualis.
- 3 Beneficia Ecclesia non numerata sint verè beneficia.
- 4 Sententiam non irritat causa una vera, & una falsa.

CAP. Ex parte. X.

IN Ecclesiis, in quibus non est certus numerus Canonicorum, nec sunt certæ Præbendæ, non habet locum Concil. Lateran. quod elapso semestri deuoluitur electio ad superiorem, sed illarum Ecclesiarum est conseruanda consuetudo. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Imol. Anan. Butr. Host. Anchar. Henric. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontific. pag. 127. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 411. remissive Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 7.

Non erant distincte Præbendæ, &c. Aduerte quod in Ecclesiis aliquando nulla est distinctio, numerusve Præbendarum, nec certus numerus Canonicorum, ut in casu huius text. & c. dilecto, & c. vacante, de præbend. aliquando est certus numerus Canonicatum, seu Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio

11 2 Præbendæ

Præbendarum, vt in c. fin. §. si autem, hoc tit. lib. 6. quandoque verò non solum certus est numerus Canoniarum, & Præbendarum, sed etiam eæ Præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò sunt inter se distinctæ, itavt non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos vnius actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius, iuxta text. in c. literas, hoc tit. & in Clem. fin. de præbend. Nonnunquam est certus numerus Canoniarum, & totidem etiam sunt Præbendæ, sed eæ distinctæ non sunt, imò bona sunt quoad dominum Capituli communis, super quibus bonis, quasi in confuso absque actuali aliqua distinctione institutus est numerus Præbendarum correspondens numero Canoniarum, quos omnes calus quoad consuetudinem optandi percurrit Moneta de optione Canonica, c. 2. q. 2. n. 16. & 17.

3 Notari solet hic text. ad hoc quòd beneficia Ecclesiæ non numerata sunt verè beneficia Ecclesiastica, vt per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. §. 3. n. 2.

4 Nos igitur, &c.] Notatur ad hoc quòd causa vna falsa, & altera vera non irritat sententiam, vt per Ti-raq. in tract. cessante causa, limit. 2. 2. n. 6. & 13.

S V M M A R I V M.

1 Conferendi potestatem habens potest de iure alteri tradere potestatem conferendi primum beneficium, quod vacabit.

2 Episcopus, qui potestatem conferendi dedit, poterit conferre ante Vicarium.

3 Episcopus singulari persone facultatem conferendi beneficia committere non potest, nec etiam ipsi Vicario de certo beneficio.

C A P. Constitutus. XI.

1 H Abens potestatem conferendi potest de iure illam dare alteri, qui si confert, non potest primum eandem conferre; sed talis licentia non est danda volenti facere frandem contra ius. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Imol. Anan. Butr. Host. Anchar. Henric. Panorm. Guid. Papæ, Vin. in ration. lib. 3. inris Pontif. pag. 127. Alagona in compend. inris Canon. pag. 411. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 8.

2 Et tu interim frater Archiepiscopi, &c.] Nota quòd Episcopus, qui potestatem conferendi dedit, poterit conferre ante Vicarium, vt per Rebuff. in praxi benef. tit. de forma Vicariatus, num. 89. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 44. q. 12. vbi etiam quid dicendum si Episcopus, & Vicarius vna die beneficium contulissent, refero ego ipse de officio, & potest. Episc. part. 3. alleg. 74. num. 65.

3 Quod gratiam continet singularem, &c.] Ergo singulariter non est conferendi potestas exprimenda, vt per Rebuff. d. tit. de forma Vicariatus, n. 5. & ideo Episcopus singulari persone facultatem conferendi beneficia committere non potest, nec etiam ipsi Vicario de certo beneficio, vt tenent Flamin. de resignat. lib. 7. quest. ult. n. 30. Sbroz. de officio Vicary, lib. 1. q. 52. num. 4. & 25. latè Nicol. Garc. de benefic. part. 1. c. 1. num. 9. Quamvis Episcopus possit committere Vicario suo, aut Officiali generali facultatem conferendi beneficia, vt per multos quos refero d. alleg. 54. n. 50. vbi num. 62. quòd data Vicario specialiter facultate conferendi beneficia, non intelligitur concessa potestas conferendi ea beneficia, quæ Episcopus iure spe-

ciali, aut privilegio conferre potest, & num. 63. quòd hæc facultas comprehendit qualibet beneficia etiam Ecclesiæ Cathedralis, & curam animarum habentia, erecta, & instituta ante commissionem, & n. 64. quòd etiam extra diocesim beneficia virtute huius commissionis conferre potest.

C A P. Dilectus. XII.

1 E Lectio Episcopi, vel Archiepiscopi, si non fiat in semestri, non deuoluitur ad alios, quia Concil. Lateran. intelligit de personatibus, & minoribus beneficiis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Anch. Henric. Panorm. Guido Papæ, Viuan. in rationali lib. 3. inris Pontif. pag. 128. Alagona in compend. inris Canon. pag. 411. remissive Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. c. 9.

Ad Archiepiscopatum, vel Episcopatum non solet extendi, &c.] Episcopalis enim dignitas sub amplissimis verbis quorumcumque beneficiorum in odiosis non venit, vt per gloss. verbo dignitatum, in c. 2. de præbend. lib. 6. Simonet. de reservat. q. 11. Mandosad reg. 20. Cancel. 2. 7. 8. & 9. Gamb. de offic. legati, lib. 2. n. 41. cum seg. & lib. 7. à n. 222. Burfat. conf. 287. n. 5. vol. 3. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. in princip. n. 36.

C A P. Ex tenore. XIII.

1 P Romissio beneficii vacaturi non valet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Butr. Anchar. Imol. Anan. Host. Henric. Panorm. Guid. Papæ, Viu. in ration. lib. 3. inris Pontif. pag. 128. Alagona in compend. inris Canon. pag. 412. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 8. cap. 10.

Hanc eandem conclus. ex hoc text. desumit Rebuff. in praxi benef. in praxi. concord. pag. mibi 510. & probant per me citati ad c. 2. sup. hoc tit. vbi eam latè declarauit.

Dissos Abbatem, & Monachos absolutis. Hinc Melch. Phæbos Lusitan. decis. 27. refert in supremo supplicationis Senatu decisum fuisse Abbates non posse concedere promissiones de officiis, & beneficiis annexis, & connexis suæ Abbatie in tempus, quo vacauerint, quem citat parens meus in comment. ad Ordin. Regias Lusitan. lib. 1. tit. 98. in fin. n. 2.

C A P. Accedens. XIV.

1 P Rælatus si promittat providere de beneficio, quando poterit, tenetur providere, quia hæc promissio non est de vacaturo. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Imol. Anan. Butr. Anchar. Host. Henric. Panorm. Viu. in ration. lib. 3. inris Pontif. pag. 129. Alagona in compend. inris Canon. pag. 412. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 4. Decret. lib. 3. tit. 3. c. 1.

Alium cum vacabit.] An & quando promissio beneficii vacantis obliget, vide Roch. de iurepatron. verbo honorificum, q. 36. Lambert. 2. p. 2. lib. 9. art. 15. Nicol. Garc. de benefic. p. 10. c. 1. à n. 31. & vide quæ dixi c. 25. sup. hoc tit.

S V M M A

De Concessione Præbendæ, &c. Tit. VIII. 89

SUMMARIVM.

- 1 Conferendi potestas si ad Capitulum, & Prælatum, ut Prælatum pertinet, de uno ad alterum lapsu temporis non transit, sed si Prælatus interfuit ut Canonicus, quia tunc de Capitulo transit ad Prælatum, nisi dolum committat.
- 2 Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis promissio ad Episcopum, & Capitulum simul pertinet.
- 3 Collatio simultanea Episcopi, & Capituli dicitur quando Episcopus concurret in collatione ut priuatus, seu tanquam Canonicus, & unus de Capitulo.
- 4 Potestas conferendi non deuoluitur ad superiorem ex negligentia inferiorum, quando superior doloſe procurauit illam negligentiam.

C A P. Postulasti. XV.

Collatio quando spectat ad Capitulum, & Episcopum, ut Episcopus est, si intra sex menses non fiat, deuoluitur ad superiores. Si Episcopus ingreditur non ut Prælatus, sed ut Canonicus, deuoluitur ad ipsummet Episcopum, nisi doloſe impediatur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Butr. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Anchar. Henric. Panorm. Guid. Papæ. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontific. pag. 123. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 412. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. referetur ab Anton. August. collect. 4. Decret. lib. 3. tit. 3. c. 2.

Ad vos, & Archiepiscopum vestrum simul, &c.] Ergo promissio præbendarum Ecclesiæ Cathedralis ad Episcopum, & Capitulum simul pertinet, ut per citatos ad e. cum Ecclesiæ Viterana 31. n. 4. sup. de elect. & latissime Nicol. Garc. de benef. p. 2. c. 4. n. 11. cum seqq. ubi num. 28. Cum Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 45. a. n. 5. quod Capitulum habet unam vocem, & Episcopus aliam dimidiam, qui si in discordia contulerint, ita quod Capitulum, seu maior pars conferat uni, & Episcopus alteri, etiam si ei accesserint aliqui Canonici, neutra collatio valet, & tunc si Papa stante huiusmodi discordia provideat tertio, eius promissio erit bona, ut sapius resolutum fuisse in Rota attestatur idem Nicol. Garc. d. c. 4. n. 34.

Vtrum autem & quando vox Episcopi, aut alterius Prælati tanta sit, quanta totius Capituli, optime fuit disputatum in una Cesaraugustane electionis 20. Martij 1623. coram R. D. meo Coccino Decano, ubi fuit dictum opinionem Host. in hoc cap. postulasti, tenentis tantam esse vocem Episcopi, vel alterius Prælati quantam solius Capituli, habere locum, quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de iure communi electio spectat ad Prælatum & Capitulum, quia tunc vox Prælati computatur pro una voce, secundum Collect. in presenti, n. 5. Abb. n. 14. Imol. n. 15. vers. quod tamen an sit verum, Anchar. n. 9. vers. contrarium determinat ipse. Card. n. 5. Io. Andr. n. 10. & latissime in cap. pen. de appell. in 6. Federic. de Senis conf. 1. ex n. 7. Abb. conf. 37. n. 2. in fine, & n. 3. p. 2. & fuit resolutum in Placentina voti 26. Aprilis 1599. & 6. Novembris 1600. & 16. Decembris 1604. coram bonæ mem. Penia.

Nisi forte Archiepiscopus, &c. Notatur ad hoc, quod dicitur collatio simultanea Episcopi, & Capituli, quando Episcopus concurret in collatione ut priuatus, seu tanquam Canonicus, & unus de Capitulo, ut per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 45. n. 67. Barboſ. Collect. Tom. II.

Notatur etiam ad hoc, quod ubi negligentia, quam Prælatus ipse habuit, dum teneretur non ut Episcopus, sed ut quilibet alius cum cæteris Canonicis intra sex menses beneficium conferre, non nocet ei, ut tanquam ad Prælatum ob negligentiam ad ipsum conferendi potestas deuoluitur, quia non fuit negligentia ut ipse solus, sed cum aliis, quod efficit ut ad ipsum tanquam ad superiorem merito deuolutio fiat, ita Domin. à S. Gemin. in c. à collatione 11. n. 1. de appell. in 6. ubi Franch. n. 4. Innoc. in cap. irrefragabilis 13. n. 2. & ibi Zabari. Host. & alij de officio ordin. Secus autem esset si electio, vel collatio à solo Episcopo tanquam Canonico facta, vel facienda fuisset, nam tunc nullo modo ad eum appellatio interponeretur, nec facultas conferendi deuolueretur, quia deesset personarum diuersitas, quæ in his casibus necessariò desideratur, Rota decis. 1. sub tit. de suppl. neglig. Prælat. in nouis, alijs decis. 113.

Et in hoc casu cum doloſe impediatur, &c.] Notatur ad hoc quod ex negligentia inferiorum non deuoluitur ad superiorem potestas, quando superior doloſe procurauit illam negligentiam, ut per Palat. in repet. rubr. de donationib. inter virum, & uxorem, §. 70. num. 21.

Notatur ad hoc, quod quando quis ex aliquo euentu præterdit lucrum, eo carere debet, si constet per eius dolum hunc casum euenisse, & per eum fuisse procuratum, ut per D. Barboſ. in l. si ab hostibus, §. fin. n. 5. ff. soluto matrim.

SUMMARIVM.

- 1 Patronus non potest promittere se presentaturum quem ad beneficia vacatura, nec potestatem dare alteri ut presentet, & si id faciat, non tenet.
- 2 Fœmina presentare potest.
- 3 Patronus beneficij Ecclesiastici non potest promittere se presentaturum, aliquem ad beneficium vacaturum, nec alicui dare potestatem presentandi ad illud antequam vacet.
- 4 Reges Lusitani quo iure promittere possint in genera Ecclesias sui patronatus, & preceptorias vacaturas ostenditur.
- 5 Presentandi iam non habetur in actu nisi à tempore vacationis.
- 6 Procuratorem ut presentet pro se ad beneficia vacatura de auctoritate Ordinarij quis potest constituere ex iusta causa.

C A P. Cùm dilecta. XVI. & vlt.

Honorius III.

Patronus non potest promittere se presentaturum aliquem ad beneficia vacatura, nec potestatem dare alteri ut presentet, & si id faciat, non tenet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Imol. Anan. Butr. Host. Anchar. Henric. Panormit. Guid. Papæ. Viuian. in rationali lib. 3. iuris Pontific. pag. 130. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 412. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Comitissa Flandren. &c.] Ergo fœmina presentare potest, ut per Roch. de iure patron. verbo competens, in princ. Julian. Viuian. in praxi iuris patron. p. 3. lib. 5. c. 4. num. 5.

Fecerit promissiones, &c.] Notatur ad hoc quod patronus beneficij Ecclesiastici non potest promittere se presentaturum.

H

ſenta

sentaturum aliquem ad beneficium vacaturum, nec alicui dare potestatem presentandi ad illud antequam vacet, ut per Kirchoff. *rom. 1. communium opin. lib. 1. tit. 4. num. 8. pag. 167. Put. part. 1. decis. 244. in antiq. alias 138. n. 3. in correct. Lambert. de iurepatron. 1. part. lib. 2. q. 6. art. 1. & 19. Roch. eod. tract. verbo honorificum. n. 25. & verb. competens, n. 63. Perez l. 1. gloss. 2. vers. non minus elegans, tit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 146. Rebuff. in praxi benef. p. 2. tit. de reprob. benef. v. in impetr. a n. 25. Spin. in speculo testam. gloss. 4. prime. n. 102. Iulian. Viñan. in praxi iurispatr. p. 2. lib. 10. c. 2. Rot. in Faentina benef. 13. Juny 1614. coram bonae memor. Buratto inter eius impressas decis. 61. n. 1. vbi Fe-rentil. in annot. lit. A. Ioan. Nicol. Delphin. de iurepatron. lib. 2. n. 192. Cassad. decis. 5. de iurepatron. Roland. conf. 47. ex n. 53. volum. v. Cosm. in pragm. sanct. tit. de collationib. §. reservationes, in gloss. verbo vacaturorum, vers. quemadmodum enim, Humad. l. 10. gloss. 4. num. 1. tit. 16. p. 1. plures, quos refert Cened. ad Decretal. collect. 160. a princ. latè Nicol. Garc. de benef. p. 10. c. 1. & 4. Cabed. de patronatibus Regia Corona, c. 14. vbi res-
4 solvit passim Reges Lusitaniae consensisse, & solere promittere presentare aliquem in Ecclesia sui patronatus in genere ob benemerita, & seruitia, & de hac promissione provisionem Regiam fieri, & c. 15. idem facere dicit commodis vacaturis. Verum consuetudo illa, qua Reges nostrae Lusitaniae promittunt in genere Ecclesias sui patronatus vacaturas, dubito an iure subsistere possit, nisi ex praesumpto Summi Pontificis privilegio, quod ad huiusmodi promissiones, ex iusta tamen causa faciendas, concessum cense-
bet, argum. cap. super quibusdam, §. preterea, de verb. signific.*

Similiter non sine aliqua difficultate procedant expectativa, quae ad Praeceptorias, id est, Commendas Ordinum Militarium concedi solent per Regem nostrae Lusitaniae tanquam per Magistrum eorundem Ordinum, quia Magister Ordinum Militarium cense-
tur tanquam quilibet alius Praelatus inferior, ut ex Navar. in Apologia de redditib. Ecclesiast. quest. 1. monitu 56. tradit Cabed. d. c. 15. num. 4. & satis constat ex traditis per Fr. Emman. quest. Regul. tom. 1. q. 36. art. 5. Sed Praelatus inferior à Papa non potest principaliter promittere expectativas sine generaliter, si-
ue specialiter ad beneficia vacatura, c. 2. super hoc tit. Ergo, &c. facit constitut. Pij V. quae incipit, Sacro-sanctum. Sed responderi potest huiusmodi Commendas non esse Ecclesiastica beneficia, ut advertit Ca-
bed. d. c. 15. num. 15. praesentit Fr. Emman. d. rom. 1. quest. 1. art. 6. col. 3. post princ. quicquid aliter sentiat Valasc. consult. 108. n. 28. Ratio est, quia iuste possidentur à praedictorum Militarium professoribus, qui quidem, etiam si religiosi sint, vel proprie, vel largè secundum Doctorum opiniones, quos refero de of-
ficio, & potest. Episcopi, part. 2. alleg. 12. n. 16. Clerici tamen non sunt, neque aliquem Ordinem, si eorum Conventuales excipiamus, ut plurimum suscipiunt, neque tenentur suscipere, ut ex quotidiana experien-
tia constat, cum tamen Clerici esse deberent, & ita Ordines suscipere ad recipiendas praedictas Com-
mendas, si ipsae essent Ecclesiastica beneficia, iuxta reg. text. in c. 2. de etate, & qualitate, cum similibus, & Concil. Trident. sess. 23. de reformat. c. 5. & sess. 24. de reformat. c. 12. cum etiam, quia de facto con-
stat praedictos Milites huiusmodi Commendas non obtinere cum titulo illo spirituali, quem praesentant Ecclesiastica beneficia, illi namque fruuntur solis fructibus temporalibus, qui superantur ab ipsis be-
neficiis, quae reguntur per Clericos eiusdem Ordinis, & Militiae, penes quos solam residet spiritualis

eorum titulus, ut bene advertunt Cabed. d. c. 15. a num. 18. Fr. Emman. d. col. 3. post princ. & satis ex his constat, quae circa oblationes his Clericis, an po-
tius praedictis Militibus earum Commendarum pos-
sessoribus solvendas controuertunt Valasc. consult. 14. rom. 1. & Fr. Emman. d. rom. 2. q. 36. art. 7. Cum ergo Commendae huiusmodi non sint Ecclesiastica benefi-
cia, non includuntur sub prohibitione c. 2. supra hoc tit. ut ibi notant; nec esse materiam simoniae, tradunt Victor. in relect. de simon. num. 45. Aragon. 2. 2. q. 106. art. 4. Soar. tom. 1. de Relig. lib. 4. de simon. c. 27. num. 6. Bonacin. in tract. de simon. q. 4. n. 15. vbi in vers. ex di-
ctis, colligit non committi simoniam ab eo, qui pecunia procurat Commendam militarem, aut illam vendit.

De non vacantibus. Quia ius presentandi non ha-
betur in actu nisi à tempore vacationis, ut per Daen. reg. 279. & plures alios, quos refero de offic. & potest. Episcopi. p. 3. alleg. 7. 2. n. 5.

Et donatione eorum, &c. Ex iusta tamen causa, 6
veluti si quis haberet se absentare in longinquas par-
tes de auctoritate Ordinarii poterit constituere pro-
curatorem, ut praesentes pro se ad vacatura, Lambert. d. lib. 2. q. 4. art. 2. n. 3. & 89. art. 9. n. 4. Marefcot. var. res-
sol. lib. 2. c. 33. n. 3. Gregor. decis. 420. n. 5. Rot. decis. 521. n. 7. p. 1. recent. Ferent. ad decis. 21. Buratti n. 26. Nicol. Garc. d. c. 1. n. 18. Iulian. Viñan. in d. praxi p. 3. lib. 5. c. 4. n. 6. & ideo valide poterit procurator constitui generaliter ad presentandum in omnibus Ecclesiis inrispatronatus, Abb. hic n. 6. Lambertin. d. quest. 4. artic. 3. Viñan. c. 4. num. 9. Marefcot. a c. 33. num. 1. Nicol. Garc. d. c. 1. num. 19. vbi num. 20. resoluit vali-
dam esse dationem procuratoris, seu administrato-
ris generalis negotiorum patroni ex iusta causa ab-
sentiae constituto ante vacationem beneficij, cui committeret praesentationem, etiam quod vnicam haberet.

Ne Sede vacante aliquid innovetur.

TIT. IX.

SUMMARY.

- 1 Doctores referuntur super hanc rubr. scribentes.
- 2 Sedes in hac rubr. pro Ecclesia, in qua est locus Prae-
lari cuiusvisque etiam inferioris.
- 3 Vacare aliquando idem est quod cessare.
- 4 Verbum, vacante, in hac rubr. importat carentiam
proprij Praelati, qui inra Ecclesiae tueatur.
- 5 Vacationis nomine venit omnis vacatio, seu vacandi
casus.

SUPER hanc rubr. scripserunt Zabarell. 1
Ioan. Andr. Imola, Anania, Anch. Butr.
Panorm. Guid. Papae, Durand. in breui-
rio aureo iuris Canon. fol. 93. verso, Petr.
de Ranenna in compend. iuris Canon. Dan.
Venator. in analysi methodica iuris Pontific. a pag. 296.
Goffred. & Holt. in summa huius tit. Alexand. Cassan.
& Anast. Germou. in paratilis ad quinque libros De-
cretal. Bartholom. Carthag. in expositione titulorum
iuris Canonici. Ioan. Hohor. lib. 3. in sum. in Decret.
Zypae. in analytica postremi iuris Ecclesiastici enarrat.
pag. 186. omnes sub hoc tit.

Sede. Licet Sedes aliàs multipliciter dicatur in
ture, ut per Pauin. de potestate Capituli, prel. 6. hic ta-
men